[2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1232

ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਬਨਾਮ

ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2008 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620)

31 ਜੁਲਾਈ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ (CJI), ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ: ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ - ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ - ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕਥਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਰਹੇ ਬਦਲਾਖੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਤਿਆਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਜਿੱਥੋਂ

ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਅਨੁਛੇਦ 136 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਨੇ ਕਿਹਾ: ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

1233 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ: 1. ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਦੁਆਰਾ, ਅੰਤਮ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਲਈ ਉਲਟ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [1240-D]

2.1 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 13] [1240-E-F]

2.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੋਝ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੈਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ (5 ਵਾਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ) ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ

ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਦੋ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੈਂਡੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ PW-1 ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ PW-1 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਦੇ ਨਾਲ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਇਕੱਲੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ। [ਪੈਰਾ 14] [1242-E-G; 1243-A-D]

XXXXXX

2.3 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ 0ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 15, 16] [1243-E; 1246-G]

2.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੌਂ ਵੈਂਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਤਿਆਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 22

ਨਵੰਬਰ, 1979 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 (ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 6) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17] [1246-G; 1247-A-E]

XXXXXX

1235 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ

2.5 ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18, 19] [1247-F; 1249-E]

2.6 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ

ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 20] [1249-F, G; 1250-A]

XXXXXX

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀਓ ਲਾਲ ਕਪੂਰ (1988) 2 SCC 488 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
(1988) 2 SCC 488	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**	**ਪੈਰਾ 13**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620.

1997 ਦੇA.S. ਨੰਬਰ 1492 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.03.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625.

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧੀਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੋਹਨ ਪਰਾਸਰਨ, ਐਮ. ਐਨ. ਰਾਓ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੀ.ਵੀ.ਆਰ. ਚੌਧਰੀ, ਕੇ. ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਚੌਧਰੀ, ਏ. ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਸੰਜੇ ਝਾ, ਸੀ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਐਮ. ਏ. ਚਿੰਨਾਸਾਮੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ. ਰੂਬਾਵਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੀ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁੰਡਵਰੀ ਖੰਡਰੀਕਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 2/59 ਵਿੱਚ 7.86 ਸੈਂਟ (3.18 ਹੈਕਟੇਅਰ) ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਹਨ।

2. ਮੂਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6, ਅਲੂ ਅੱਪਲਾਨਾਰਾਇਣ ਨੇ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਵਦਾ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਪੁਵਵਾੜਾ ਸ਼ਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ 22 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 99/1981 ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ, 1977 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਵੈ-ਸਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਕਿ 1982 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 351 ਸੀ, ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1997 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620 ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

1237 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

4. ਮੂਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ O.S. ਨੰਬਰ 99/1981 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 1997 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1426 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ O.S. ਨੰਬਰ 351/1982 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1492/1997 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

5. ਅਲੂ ਅੱਪਲਾਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 9 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2/ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2, ਪੁਵਦਾ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ

ਰਾਓ ਅਤੇ ਪੁਵਦਾ ਸ਼ਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1426/1997 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 9 ਮਾਰਚ, 2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਾਂਗੇ।

6. ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ O.S. ਨੰਬਰ 351/1982 ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 30 ਜੂਨ, 1977 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 5 (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ) ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620/2008 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 5 ਹਨ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ, ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ 6 ਵੇਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6a ਤੋਂ 6g - ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 30 ਜੂਨ, 1977 ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

7. ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 30 ਜੂਨ, 1977 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਥਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ O.S. ਨੰਬਰ 351/1982 ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇA.S. ਨੰਬਰ 1492/1997 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 30 ਜੂਨ, 1977 ਅਤੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਸਥਿਰ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2006 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 16661 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਸਮੇਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅਸਥਿਰ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲਟ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

1239 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

9. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਨਿਰਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਨ ਲੈਂਡ ਸੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2008 ਦੀ ਸਾਥੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1a ਤੋਂ 1g - ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) ਦੁਆਰਾ 22 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1a. 1g ਨੇ 1997 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1426 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਉਲਟ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਵਾਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1426/1997 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

11. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਪਰਾਸਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਐਨ. ਰਾਓ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਲਵਾਂਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ O.S. ਨੰਬਰ 99/1981 ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਲਈ ਉਲਟ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6625 ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਾ ਮੰਨਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6620 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ

ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। **ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਕੈਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ੀਓ ਲਾਲ ਕਪੂਰ**[1] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"7. ..... ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਬੇਵੱਸ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ "ਅਧਿਕਾਰ" ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ "ਫਰਜ਼" ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਪਲਟਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਾਰ "ਤਲਾਕ" ਦੇ ਉਚਾਰਨ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

1241 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

ਇਹ ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। **ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੋਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੀ ਹੈ।** ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਿਰਫ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਖੋਲ੍ਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੈਰਾਇਟੀ ਐਮਪੋਰੀਅਮ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਬਰਾਹਿਮ ਨੈਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਠੱਕਰ, ਜੇ.) ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (SCC ਪੰਨਾ 255, ਪੈਰਾ 6)

---

[1] (1988) 2 SCC 488

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੋਝ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਕੁੰਡੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਆਬਕਾਰੀ

ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਬੈਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬੈਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਦਰਅਸਲ, ਜੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਬੈਠ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਤੱਥ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਹਰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠਦੀ ਹੈ, ਬਹੁਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬ ਗੁਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰਿਆ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਨਤਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗੀ: ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਪੈਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੱਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜੇ

ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੋਝ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

1243 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 30 ਜੂਨ, 1977 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ (5ਵਾਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ) ਨਾ ਤਾਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਦੋ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ A2) ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੈਂਡੀ ਵੱਲੋਂ 30 ਜੂਨ, 1977 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ A1) ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ A1) 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ PW-1 ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ A-1 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ PW -1 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਦੇ ਨਾਲ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-4 ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਇਕੱਲੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

15. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ

ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਤੋਂ 29 ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"27) Ex.A.1 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ PW-2 ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,DW-2 ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਸ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਅਤੇ Ex.A.1 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, PW-2 ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex-A1 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 2, 3, ਅਤੇ 4, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ DW.2, DW.3 ਅਤੇ DW.1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਨੇ Ex.A.1 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ PW1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ Ex.A.1 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ Ex.A.1 ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਭਾਵ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 2 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਜਾਂ Ex.A.1 ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ Ex.A.1 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ । PW1 ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ 2 ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ Ex.A.1 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ Ex.ਏ.1 ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 45,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ 1 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। **ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ PW-1 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗਵਾਹੀ, ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ 30.7.1977 ਨੂੰ PW-1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex.A.1 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex.A.1 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।**

28) ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ Ex.A-2 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ. 16.10.1981 ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ A1 ਅਤੇ Ex.A.1 ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ Ex.A.2 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। PW1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ Ex.A.2 ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਨਵਯੁੱਗ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੁਡੀਵਾੜਾ ਦੁਰਗਾ ਰਾਓ ਅਤੇ

ਐਮ. ਸੱਤਿਆਨਾਰਾਇਣ Ex.A.2 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਦੁਰਗਾ ਰਾਓ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਤਾਡੇਪੱਲੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸੱਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰਪਾਟਾ ਦੀ ਅਟਾ ਰਮਾਇਆ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਉਹ ਖੁਦ ਦੋਵਾਂ ਤਸਦੀਕਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵਯੁੱਗ ਹੋਟਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਖੁਦ Ex.A.2 ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਟਾਈਪਿੰਗ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। Ex.A.2 ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੋਟਾ ਡਰਾਫਟ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

1245 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

PW1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, Ex.A.2 ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ Ex.A.2 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। Ex.A.2, ਮਿਤੀ 16.10.1981 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, O.S.ਨੰਬਰ 99/81 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 2 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 6 ਦੁਆਰਾ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ Ex.A.2 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ Ex.A.2 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ Ex.A.1 ਦੇ ਤਹਿਤ 8 ਹੋਰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਿਆਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ Ex.A.1 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵੈਂਡੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ Ex.A.2 ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ, PW1 ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਨਵਯੁੱਗ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ 16.10.1981 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex.A.2 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮੈਮੋ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਤਸਦੀਕਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਬਹਿਸ ਲਈ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। **ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, Ex.A.1 ਅਤੇ Ex.A.2 ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਬੋਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ Ex.A.1 ਅਤੇ Ex.A.2 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex.A.W ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ Ex.A.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ**

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ Ex.A.2 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

XXXXXX

29) ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਸੀ। PW1 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੇ Ex.A1 ਤੋਂ 10 ਜਾਂ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ PW1 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ Ex.A 1 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, Ex.A.1 ਅਤੇ Ex.A.2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। Ex.A.1 ਅਤੇ Ex.A.2 ਵਿਚਕਾਰ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ Ex.A 1 ਬਲਕਿ Ex.A 2 'ਤੇ ਵੀ

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Ex.A.2 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਅਟੈਕਟਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ Ex.A.1 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੂਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Ex.A.2 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ - ਜੋ Ex.A.1 ਦੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ Ex.A.1. ਅਤੇ Ex.A.2 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 5 ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

1247 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

17. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ' ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ 30 ਜੂਨ, 1977 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 30 ਜੂਨ, 1977 ਦੇ ਕਥਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਰਹੇ ਨੌਂ ਵੈਂਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਤਿਆਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 22 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 (ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 6) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6

ਦੇ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

18. ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

"33. ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5: ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ 30.06.1977 ਦੀ ExA.1 ਮਿਤੀ 30.06.1977 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 16.10.1981 ਨੂੰ Ex.A.2 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਾਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। PW1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਲੇਆਉਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ExA.7 ਹੈ। ਪਲਾਟਾਂ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਪੱਥਰ ਪੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲੇਆਉਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੜਕਾਂ ਲਈ ਪਾਈਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। PW1 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 6ਵੇਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ O.S. ਨੰਬਰ 99/81 ਵਿੱਚ Ex.A.1 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। PW1 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਰਬਨ ਸੀਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਫਸਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੇਖੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਕਰਨਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਇਕੱਲੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। PW1 ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 30.6.1977 ਤੋਂ 16.10.1981 ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਸਟ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ O.S. ਨੰਬਰ 99/81 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਰੋਕ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ Ex.A.1 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 30.6.1977 ਤੱਕ ਸਾਲ 1982 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਜਾਅਲੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 8 ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ Ex.A.1 ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ Ex.A.2 ਮਿਤੀ 16.10.1981 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 5 ਤੋਂ Ex.A.2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਲੇਟ ਸ਼ਡਿਊਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। PW1 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 30.6.1977 ਨੂੰ

Ex.A.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇ 30.6.1977 ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1982 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਅਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ PW1 ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ।

XXXXXX

1249 ਲਕਸ਼ਮੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੁਵਦਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ 30.6.1977 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੋਰ 8 ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ Ex.A.2 ਦੇ ਤਹਿਤ 16.10.1981 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। Ex.A.7 ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਲੇਆਉਟ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ Ex.A 17 ਤੋਂ Ex.A 21 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, DW.s1 ਤੋਂ 7 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਹੈ ਅਤੇ Ex.A.1 ਦੇ ਤਹਿਤ 30.6.1977 ਨੂੰ

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
20. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

XXXXXX

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ

ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਪੈਸਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

21. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi